

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

OMEJITVE KMETOVANJA NA LJUBLJANSKEM BARJU

z vidika upravljanja voda

Vodni režimi in praktične posledice
za zemljišča ob vodotokih

Tonček Cezar
Direkcija Republike Slovenije za vode

Strokovna delavnica • Ig • 20. oktober 2026

IZHODIŠČE

Barjanski jarki so hkrati vodni sistem, del krajine in del kmetijske rabe

VODA IN ODVODNJA

Jarki in kanali omogočajo hitrejšo odtekanje vode s kmetijskih površin. Njihov namen ni popolna odprava poplavnosti.

NARAVA IN KRAJINA

Jarki so umetni biotopi, kjer se razvijajo vodne in močvirske združbe. Večina leži v Krajinskem parku Ljubljansko barje.

POVRŠINSKE IN PODZEMNE VODE

Pri rabi prostora je treba preprečevati tudi neposreden vnos in izpiranje onesnaževal v površinske in podzemne vode.

Voda povezuje jarke, tla, travnike, njive in podzemni vodonosnik.

upravljanje voda zato usklajuje **varstvo voda**, **urejanje voda** in **rabo voda**

ATLAS VODA

Kaj je ob zemljišču evidentirano kot vodotok, jarek ali vodno zemljišče?

- ☒ Linijski podatkovni sloj hidrografije – površinske vode
 - neznan potek tekoče vode
 - vodotok stalen
 - vodotok občasen
 - padavinski jarek
 - obcestni jarek
 - melioracijski jarek
 - kanal za posebno rabo vode
 - akvadukt
 - sifon
 - drugi prehod

Razvrstitev vodotoka določa, koliko prostora potrebuje voda in kateri režim velja

VODE 1. IN 2. REDA

Ljubljanica je voda 1. reda. Drugi vodotoki na Barju so praviloma vode 2. reda. Razvrstitev je pomembna predvsem zaradi širine priobalnega zemljišča in omejitev posegov.

Praktično: ni dovolj, da vidimo jarek. Preveriti moramo, kako je vodotok evidentiran.

VODNO ZEMLJIŠČE

Vodno zemljišče ni nujno enako trenutnemu robu vode ali robu obdelave. Evidentiran prostor, ki pripada vodi, je pomemben pri presoji posegov, nasipavanja, odlaganja in dostopa.

Praktično: uradni prikaz primerjamo z dejanskim stanjem na terenu.

PRIOBALNO ZEMLJIŠČE

Priobalni pas daje vodi prostor, omogoča dostop za urejanje voda ter varuje brežino, vodni režim in obvodni ekosistem.

Praktično: pred obdelavo tik ob vodi ali pred posegom preverimo širino pasu in veljavne omejitve.

Pravna podlaga: ZV-1, zlasti 8. in 14. člen.

POPLAVNOST

Globina vode pokaže, zakaj posamezna parcela ni ločena od širšega vodnega sistema

- ☒ Integralna karta globin pri Q100 - IKG100 Si (VK) stanje 21.8.2026
- ☐ Območje veljavnosti rezultatov (VK)
- ☒ Območje globine vode manjše od 0,5 m (VK)
- ☒ Območje globine vode enake ali večje od 0,5 m in manjše od 1,5 m (VK)
- ☒ Območje globine enake ali večje od 1,5 m (VK)

PRAKTIČNI POMEN

Nedovoljen nasip, zasutje ali neustrezen prepust lahko spremeni odtok, zmanjša pretočnost ali preusmeri vodo na sosednja zemljišča.

Tri različna vprašanja, trije možni postopki

1 • VODO RABIM

Pri odvzemu ali drugi posebni rabi vode se preveri potreba po **vodni pravici** oziroma **vodnem dovoljenju**.

Primeri: odvzem za namakanje ali druga organizirana raba vode.

2 • V PROSTOR POSEGAM

Pri prepustu, nasipu, ureditvi brežine ali drugem posegu, ki lahko vpliva na vode, se preveri ustrezen vodni akt, **mnenje ali soglasje**.

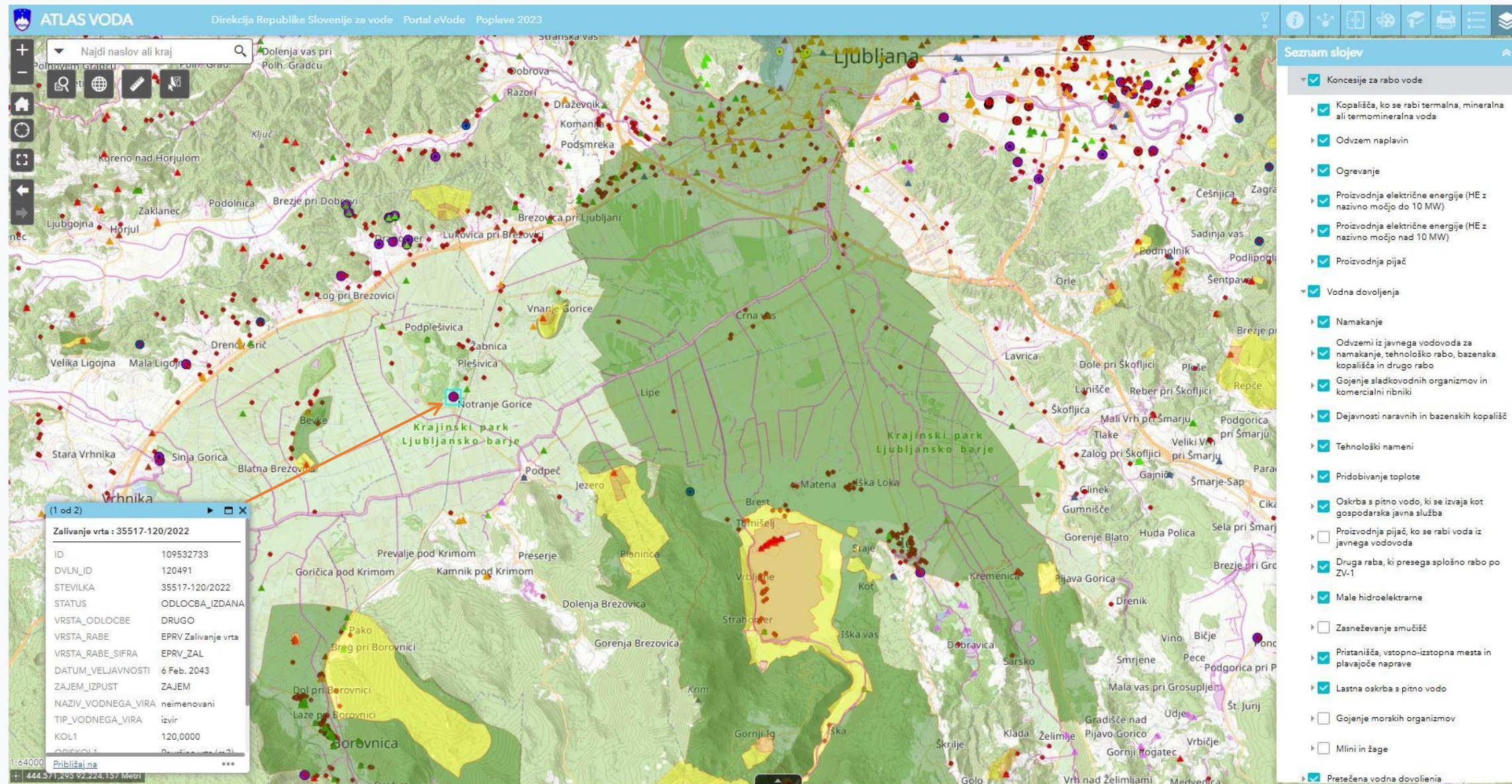
Ključna sta lokacija in dejanski vpliv.

3 • VZDRŽUJEM

Vzdrževanje še ne pomeni, da omejitev ni. Upoštevajo se dovoljen čas, način dela, naravovarstvene, ribiške, arheološke in lastniške zahteve.

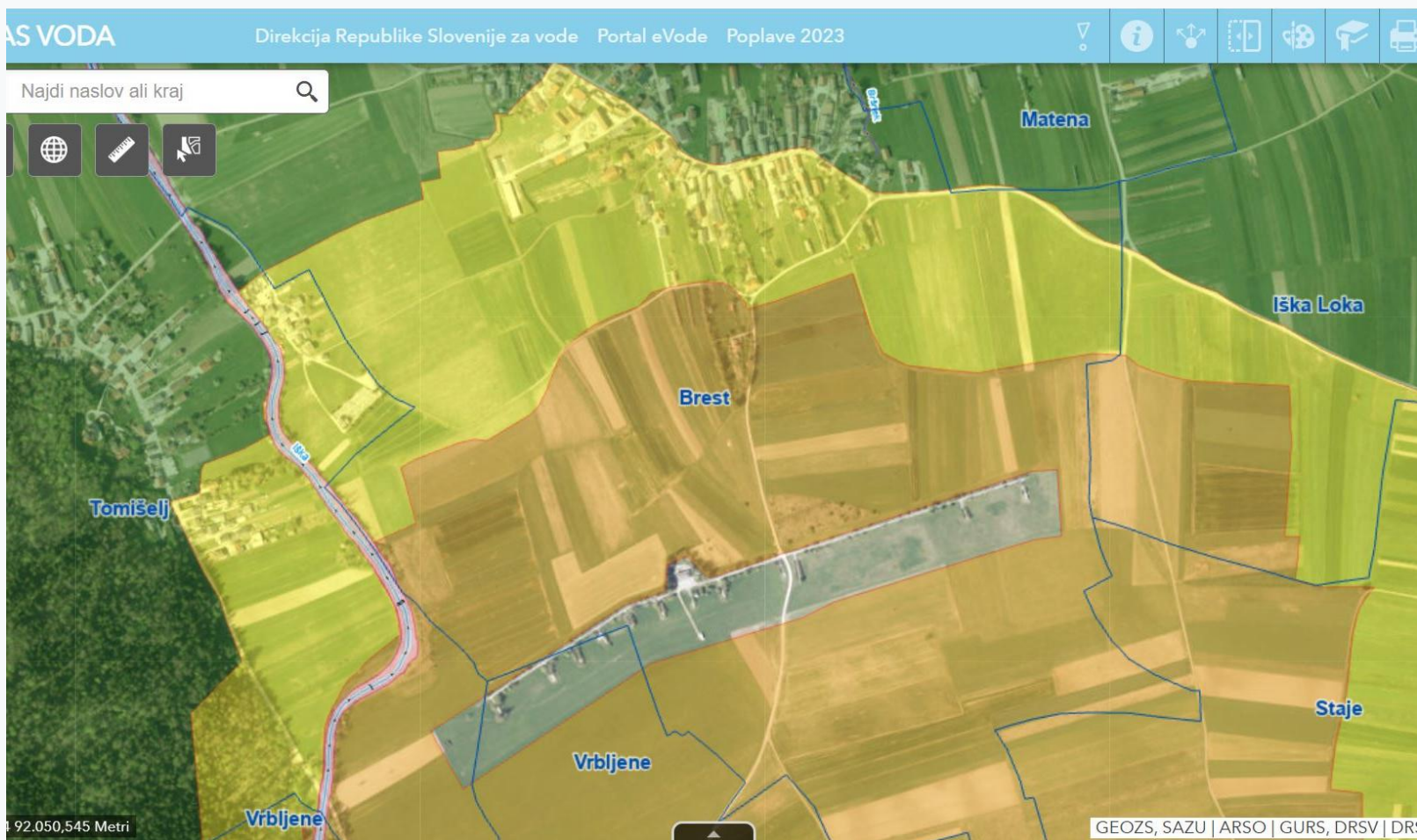
Če del ne izvaja pooblaščen izvajalec, se preverijo vsa potrebna dovoljenja.

Pred izvedbo: opišemo lokacijo, namen, obseg in način dela ter preverimo postopek.

VODOVARSTVENO OBMOČJE

Ista kmetijska dejavnost ima lahko drugačne pogoje glede na območje

- ☒ Vodovarstvena območja določena na podlagi predpisa Vlade RS (VK)
- ☐ Območje zajetja
- WO I
- WO IA
- WO IB
- WO II
- WO IIA
- WO IIB
- WO III
- WO IIIA
- WO IIIB
- ☒ Vodovarstvena območja določena na podlagi občinskih odlokov (VK)
- ☐ Vodovarstvena območja - arteški vodonosnik
- ☐ Vodovarstvena območja - vrelni nivo

PRED GNOJENJEM ALI FFS

Preverimo območje VVO, oddaljenost od voda, navodila za konkretno sredstvo in možnost izpiranja v podzemno vodo.

Ravnanja, ki zmanjšajo prostor za vodo ali poslabšajo kakovost voda

NASIPAVANJE IN ZASIPAVANJE

Material lahko zoži pretočni profil, spremeni odtok ali prekrije vodno zemljišče.

ODLAGANJE IN ZELENİ ODREZ

Odpadki, vejevje in drugi predmeti ne sodijo v jarek, na vodno ali priobalno zemljišče.

PREPUSTI IN BREŽINE

Neustrezen prepust ali samovoljen poseg v brežino lahko zmanjša pretočnost in povzroči škodo drugje.

PRANJE MEHANIZACIJE

Onesnažena voda po pranju škropilnic, cistern ali druge opreme ne sme odtekati v jarek ali vodotok.

Pravna podlaga: ZV-1, zlasti 67., 68. in 84. člen.

Dela imajo jasen namen, vendar tudi časovne in izvedbene omejitve

KAJ JE NAMEN?

- ohranjanje pretočnosti
- odstranjevanje prekomerne zarasti in plavja
- omogočanje hitrejšega odtekanja vode
- ohranjanje delovanja jarka

Čiščenje jarkov ne pomeni, da bodo odpravljeni vsi vzroki poplavnosti.

KDAJ IN KAKO?

Obdobje in način izvedbe sta določena za konkretni jarek; pomembni so tudi vremenski pogoji in dostop.

KDO KAJ NAREDI?

Upravljanje voda na Barju zahteva pravočasno usklajevanje

DRSV

Upravne in strokovne naloge upravljanja voda ter preverjanje potrebnih vodnih aktov.

IZVAJALEC JAVNE SLUŽBE

Strokovno usposobljeno izvajanje vzdrževanja v okviru nalog urejanja voda.

LASTNIK ALI UPORABNIK

Pravočasna preveritev, omogočanje dogovorjenega dostopa in preprečevanje škodljivih ravnanj.

DRUGI NOSILCI UREJANJA PROSTORA

Naravovarstvo, ribištvo, kulturna dediščina, občine in druge pristojne službe glede na poseg.

INŠPEKCIJA

nadzorni ukrepi in odločanje v okviru pristojnosti

Najboljša pot: preveritev pred posegom, ne razreševanje posledic po izvedbi.

Pet vprašanj pred posegom ali uporabo zemljišča ob vodi

1 Kaj je na lokaciji evidentirano v Atlasu voda?

2 Ali gre za vodotok, vodno ali priobalno zemljišče oziroma VVO?

3 Ali vodo rabim, posegam v prostor ali izvajam vzdrževanje?

4 Ali lahko ravnanje zmanjša pretočnost ali onesnaži površinsko oziroma podzemno vodo?

5 Kateri akti, soglasja in časovne omejitve veljajo pred izvedbo?

Cilj ni več prepovedi, temveč manj napačnih posegov in bolj odporen vodni sistem.

KONTAKTNI PODATKI ZA MOREBITNA VPRAŠANJ, VLOGE:

Direkcija RS za vode, SO srednje Save

Naslov: Vojkova 52, Ljubljana

E-mail: gp.drsv-lj@gov.si

Telefon: 01/2804050